

Proves d'accés a la universitat

Història de la filosofia

Sèrie 2

Qualificació				TR	
Exercici 1	Pregunta I				
	Pregunta II	a			
		b			
Pregunta III					
Exercici 2					
Exercici 3					
Suma de notes parcials					
Qualificació final					

Etiqueta de l'alumne/a

Ubicació del tribunal .....

Número del tribunal .....

Etiqueta de qualificació

Etiqueta del corrector/a

La prova consta de tres exercicis. En cada exercici heu d'escollir UNA de les dues opcions (A o B).

Exercici 1

[6 punts en total]

Trieu una de les dues opcions següents, A o B, i responeu a les tres preguntes de l'opció que heu triat (que es formulen després del text).

OPCIÓ A

L'ànima, en la mesura que la puguem concebre, no és res més que un sistema o una successió de diferents percepcions, de fred i calor, amor i ira, pensaments i sensacions, totes unides, però sense identitat ni simplicitat perfecta. Descartes sostenia que el pensament era l'essència de la ment; no pas aquest o aquell pensament, sinó el pensament en general. Això sembla absolutament inintelligible, ja que tot el que existeix és particular; i per tant han de ser les diferents percepcions particulars les que componen la ment. Dic *componen* la ment, no pas que li *pertanyen*. La ment no és una substància en la qual existeixen les percepcions de manera inherent. Aquesta noció és tan inintelligible com la idea cartesiana que el pensament o la percepció en general és l'essència de la ment. No tenim cap idea de substància de cap mena, ja que no tenim cap idea que no derivi d'alguna impressió, i no tenim cap impressió d'una substància, sigui material o espiritual. No coneixem res, llevat de les qualitats i percepcions particulars. Pel que fa a la idea d'un cos, un préssec, per exemple, és tan sols aquell gust, color, figura, grandària, consistència, etc., particulars. Així, la nostra idea d'una ment és només la de les percepcions particulars, sense la noció de cap cosa anomenada *substància*, sigui simple o composta.

David HUME. *Resum del 'Tractat de la naturalesa humana'*

Pregunta I. Expliqueu breument (entre seixanta i cent paraules) les idees principals del text i com hi apareixen relacionades. [2 punts]

Pregunta II. Expliqueu breument (entre cinc i vint paraules en cada cas) el significat que tenen en el text els mots següents. [1 punt]

a) «percepcions»:

b) «essència»:

Pregunta III. Expliqueu el sentit i la justificació, segons David Hume, de l'afirmació següent del text: «la nostra idea d'una ment és només la de les percepcions particulars, sense la noció de cap cosa anomenada *substància*». (En la resposta, us heu de referir als aspectes del pensament de Hume que siguin pertinents, encara que no apareguin explícitament en el text.) [3 punts]

[Comenceu a respondre a aquesta pregunta aquí sota; podeu continuar escrivint, si voleu, a les pàgines 6 i 7.]

OPCIÓ B

Si [els homes] designen i autoritzen un poder legislatiu és perquè hi pugui haver unes lleis i unes normes que actuïn com a custòdia i mur protector de les propietats de tots els membres de la comunitat, i que delimitin el poder i moderin el domini de cada membre i cada part de la societat. A ningú no se li acudiria pensar que la voluntat de la societat pugui ser que el poder legislatiu tingui facultat per a destruir allò que hom havia previst que protegís, i per la qual cosa els homes entraren en societat i se sotmeteren a uns legisladors designats per ells mateixos. Sempre que els legisladors intentin d'arrabassar i de destruir la propietat del poble, o de reduir els homes a la condició d'esclaus sota un poder arbitrari, es posen en estat de guerra amb el poble, i aquest, a partir d'aleshores, resta eximit de tota obediència i pot acollir-se al refugi comú que Déu ha ofert a tots els homes contra la força i la violència. Sempre, doncs, que el poder legislatiu transgredeixi aquesta norma fonamental de la societat i, ja sigui per ambició, per por, per insensatesa o per corrupció, intenti d'atribuir-se o de lliurar a mans d'un altre un poder absolut damunt les vides, les llibertats i els béns del poble, haurà traït la confiança atorgada i haurà posat el poder que el poble li havia concedit al servei d'objectius ben oposats, de tal manera que el poble recuperarà aquell poder i tindrà dret a recobrar la llibertat inicial i, amb la designació d'un nou cos legislatiu (el que cregui més convenient), procurar per la seva pròpia seguretat i protecció, ja que és amb aquest fi que els homes són dins la societat.

John LOCKE. *Segon tractat sobre el govern civil*, capítol XIX

Pregunta I. Expliqueu breument (entre seixanta i cent paraules) les idees principals del text i com hi apareixen relacionades. [2 punts]

Pregunta II. Expliqueu breument (entre cinc i vint paraules en cada cas) el significat que tenen en el text el mot i l'expressió següents. [1 punt]

a) «corrupció»:

b) «poder legislatiu»:

Pregunta III. Expliqueu el sentit i la justificació, segons John Locke, de l'afirmació següent del text: «Sempre que els legisladors intentin d'arrabassar i de destruir la propietat del poble, o de reduir els homes a la condició d'esclaus sota un poder arbitrari, es posen en estat de guerra amb el poble, i aquest, a partir d'aleshores, resta eximit de tota obediència.» (En la resposta, us heu de referir als aspectes del pensament de Locke que siguin pertinents, encara que no apareguin explícitament en el text.) [3 punts]

[Podeu continuar responent aquí, si voleu, a la pregunta III de l'exercici 1.]

Exercici 2

Trieu UNA de les dues opcions següents, A o B.

OPCIÓ A. Compareu la concepció de Hume sobre la possibilitat d'obtenir coneixement sobre com és el món que ens envolta amb la concepció sobre aquesta mateixa qüestió d'un altre autor/a destacat de la història de la filosofia occidental. [2 punts]

OPCIÓ B. Compareu la concepció de Locke sobre quin és el millor sistema d'organització política (i les raons per a creure que ho és) amb la concepció sobre quin és el millor sistema d'organització política (i les raons per a creure que ho és) d'un altre autor/a destacat de la història de la filosofia occidental. [2 punts]

Exercici 3

Trieu UNA de les dues opcions següents, A o B.

OPCIÓ A. Expliqueu si esteu d'acord o en desacord amb l'afirmació següent: «Fa uns quants anys jo vaig fer primer d'ESO. Ara bé, si allò que ens fa ser qui som és la nostra ment, i si una ment fos només un conjunt de sensacions, sentiments i pensaments, aleshores jo no podria ser la mateixa persona que fa uns anys va començar a estudiar ESO, perquè ara mateix, mentre faig aquest examen, no tinc, òbviament, les mateixes sensacions, ni els mateixos sentiments ni els mateixos pensaments que tenia el primer dia de curs de primer d'ESO.» Responen d'una manera raonada. [2 punts]

OPCIÓ B. Expliqueu si esteu d'acord o en desacord amb l'afirmació següent: «S'ha de complir sempre el que diu la llei, encara que sigui injusta; perquè sols és possible la vida en societat si la gent està disposada a complir el que diguin les lleis.» Responen d'una manera raonada. [2 punts]

--	--

--	--

Etiqueta de l'alumne/a

Institut
d'Estudis
Catalans

Proves d'accés a la universitat

Història de la filosofia

Sèrie 5

Qualificació				TR	
Exercici 1	Pregunta I				
	Pregunta II	a			
		b			
	Pregunta III				
Exercici 2					
Exercici 3					
Suma de notes parcials				X	
Qualificació final				X	

Etiqueta de l'alumne/a

Ubicació del tribunal .....

Número del tribunal .....

Etiqueta de qualificació

Etiqueta del corrector/a

La prova consta de tres exercicis. En cada exercici heu d'escollir UNA de les dues opcions (A o B).

Exercici 1

[6 punts en total]

Trieu una de les dues opcions següents, A o B, i responeu a les tres preguntes de l'opció que heu triat (que es formulen després del text).

OPCIÓ A

L'home ha esguardat amb «mals ulls» durant massa temps les seves inclinacions naturals, de manera que a l'últim s'han agermanat en ell amb la «mala consciència». Un intent invers seria possible *en ell mateix*. Però, ¿qui té prou força per a un intent com aquest? És a dir, ¿qui té prou força per a agermanar amb la mala consciència les inclinacions *no naturals*, totes aquelles aspiracions que es refereixen al més-enllà, a allò que és contrari als sentits, als instints, a la natura, a la bèstia; en un mot: els ideals que han existit fins ara, els ideals contraris a la vida, els ideals que calumniem el món? A qui cal dirigir-se actualment amb *aquestes* esperances i amb *aquestes* pretensions...? Hom tindria en contra seu precisament els homes *bons*; i, com és natural, els qui se senten còmodes, els reconciliats, els vanitosos, els il·lusos, els cansats... [...] Per tal d'aconseguir aquell objectiu, caldria una mena d'esperits *diferents* d'aquells que és probable que apareguin en aquesta època: esperits enfortits per guerres i victòries, per als quals la conquesta, l'aventura, el perill i fins i tot el dolor hagin esdevingut una necessitat. [...] Però algun dia, en una època més forta que l'actual, miserable i vacillant, ha de venir sens dubte a nosaltres l'home *redemptor* [...]. Aquest home del futur, que ens alliberarà tant de l'ideal que ha existit fins ara com d'allò *que n'ha hagut de sorgir*, de la gran repugnància, de la voluntat de no-res, del nihilisme; aquest toc de campana del migdia i de la gran decisió que allibera altra vegada la voluntat, que retorna a la terra el seu objectiu i a l'home la seva esperança, aquest anticrist i aquest antinihilista, aquest que venç Déu i el no-res, aquest home ha de venir algun dia...

Friedrich Wilhelm NIETZSCHE. *La genealogia de la moral*, II

Pregunta I. Expliqueu breument (entre cent i cent quaranta paraules) les idees principals del text i com hi apareixen relacionades. [2 punts]

Pregunta II. Expliqueu breument (entre cinc i vint paraules en cada cas) el significat que tenen en el text el mot i l'expressió següents. [1 punt]

a) «nihilisme»:

b) «homes bons»:

Pregunta III. Expliqueu el sentit de l'afirmació següent del text i les raons de Friedrich Nietzsche per a fer-la: «aquest anticrist i aquest antinihilista, aquest que venç Déu i el no-res, aquest home ha de venir algun dia». (En la resposta, us heu de referir als aspectes del pensament de Nietzsche que siguin pertinents, encara que no apareguin explícitament en el text.) [3 punts]

[Comenceu a respondre a aquesta pregunta aquí sota; podeu continuar escrivint, si voleu, a les pàgines 6 i 7.]

OPCIÓ B

Aquesta naturalesa [la d'un ésser compost de cos i ment] m'ensenya prou bé a fugir de les coses que em causen una sensació de dolor i a buscar les que em transmeten alguna sensació de plaer; però no veig que a part d'això m'ensenyi que d'aquestes diferents percepcions dels sentits n'hàgim de concloure res tocant a les coses que hi ha fora de nosaltres sense que la ment les hagi examinat curosament i amb molta atenció. Ja que és només a la ment, em sembla, i no al compost de ment i cos, que pertany el coneixement de la veritat d'aquestes coses.

Així, tot i que una estrella no em produeixi una impressió més gran en l'ull que la flama d'una petita espelma, no hi ha en mi cap inclinació real o natural que m'indueixi a creure que l'estrella és tan petita com aquesta flama; quan de nen ho jutjava d'una altra manera, ho feia sense cap fonament racional. I si bé quan m'acosto al foc sento calor, i si m'hi acosto una mica més també sento dolor, no hi ha cap raó que em pugui convèncer que en el foc hi hagi cap cosa semblant a aquesta calor que sento, ni tampoc a aquest dolor; només tinc raons per a creure que en el foc hi ha alguna cosa, la que sigui, que excita en mi aquestes sensacions de calor o de dolor.

René DESCARTES. *Meditacions metafísiques*, VI

Pregunta I. Expliqueu breument (entre seixanta i cent paraules) les idees principals del text i com hi apareixen relacionades. [2 punts]

Pregunta II. Expliqueu breument (entre cinc i vint paraules en cada cas) el significat que tenen en el text el mot i l'expressió següents. [1 punt]

a) «concloure»:

b) «no hi ha cap raó»:

Pregunta III. Expliqueu el sentit i la justificació, segons René Descartes, de l'afirmació següent del text: «és només a la ment, em sembla, i no al compost de ment i cos, que pertany el coneixement de la veritat d'aquestes coses». (En la resposta, us heu de referir als aspectes del pensament de Descartes que siguin pertinents, encara que no apareguin explícitament en el text.) [3 punts]

[Podeu continuar responent aquí, si voleu, a la pregunta III de l'exercici 1.]

Exercici 2

Trieu UNA de les dues opcions següents, A o B.

OPCIÓ A. Compareu la concepció de Nietzsche sobre la nostra capacitat de conèixer la veritat amb la concepció sobre aquesta mateixa qüestió d'un altre autor/a destacat de la història de la filosofia occidental. [2 punts]

OPCIÓ B. Compareu la concepció de Descartes sobre la ment (o l'ànima) amb la concepció sobre aquesta mateixa qüestió d'un altre autor/a destacat de la història de la filosofia occidental. [2 punts]

Exercici 3

Trieu UNA de les dues opcions següents, A o B.

OPCIÓ A. Expliqueu si esteu d'acord o en desacord amb l'afirmació següent: «Tot i que en la societat europea actual hi ha molta gent que no es considera religiosa, una part molt significativa dels valors que la gent accepta, encara que no se n'adoni, són valors cristians.» Responneu d'una manera raonada. [2 punts]

OPCIÓ B. Expliqueu si esteu d'acord o en desacord amb l'afirmació del final d'aquest text: «Suposem que la Maria està a punt de morir. S'ha descobert, però, un procediment pel qual es poden conservar tots els seus records “copiant-los” en un ordinador. Suposem, a més, que també es poden conservar a l'ordinador totes les creences de la Maria, i també què li agrada i què li desagrada, els trets del seu caràcter (és una persona generosa, una mica impacient, coratjosa, etc.) i tots els seus altres trets psicològics. A més, suposem que a aquest ordinador on s'han traslladat totes aquestes característiques psicològiques de la Maria se'l dotés amb la capacitat de parlar. Aleshores podríem dir que la Maria ha sobreviscut a la mort del seu cos i segueix existint, ara en un ordinador. Per tant, allò que ens fa ser qui som no és el nostre cos, sinó la nostra ment, la nostra psicologia.» Responneu d'una manera raonada. [2 punts]

--	--

--	--

Etiqueta de l'alumne/a

Institut
d'Estudis
Catalans